

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Reykjavík, 20. apríl 2004

Efni: Umsógn BSRB um frumvarp til laga um fæðingar- og foreldraorlof og tryggingargjald, 855. mál.

Fram hefur komið að nauðsynlegt er að treysta fjárhagslegan grundvöll Fæðingarorlofssjóðs. Að óbreyttu stefnir í þrot sjóðsins. Gripið er á málum bæði hvað snertir útstreymi og innstreymi sjóðsins.

Hvað fyrra atriðið snertir er ætlunin að setja þak á greiðslur úr sjóðnum og er miðað við að greiðslur úr honum verði aldrei hærri en 480 þúsund krónur á mánuði. BSRB leggst ekki gegn þeirri aðferð að setja þak á greiðslur úr sjóðnum ef valkosturinn er að skerða greiðslur til allra. Sú upphæð sem miðað er við í frumvarpinu er það há að ætla má að hún muni snerta tiltölulega fáa einstaklinga. Hins vegar er ástæða til að vekja athygli á því að þetta gengur gegn þeirri meginhugsun laganna að tryggja öllum foreldrum hlutfall af tekjum sínum, óháð hversu háar þær eru, meðan á fæðingarorlofi stendur. Þessi nálgun hvíldi á þeim forsendum að fyrst og fremst yrði horft til hagsmuna barnsins, freista þess að tryggja því að báðir foreldrar nýttu sér fæðingarorlof, með því að sjá til þess að þeir yrðu ekki fyrir tekjumissi meðan á fæðingarorlofi stendur. Þess vegna skyldi fólk greiða hlutfall tekna sinna inn í sjóðinn og fá að sama skapi fast hlutfall tekna meðan á fæðingarorlofi stæði. Horfið yrði að hluta frá þessari grundvallarhugsun með setningu laganna. Þótt BSRB hafi ekki uppi hörð andmæli gegn setningu þessara laga er vissulega ástæða til að spyrja hvort þessi breyting hafi verulega fjárhagslega þýðingu fyrir afkomu sjóðsins. Þá telja samtökin mikilvægt að tryggja að þessi viðmiðunarupphæð verði ekki lækkuð þegar fram líða stundir og er mikilvægt að hún fylgi launavísitölu.

Varðandi þá breytingu á lögunum að hafa viðmiðunartímabil launa tvö ár í stað eins, er ljóst að þetta mun skerða greiðslur úr sjóðnum vegna launaskriðs sem stöðugt á sér stað. Eftir því sem viðmiðunartímabilið nær lengra aftur í tímann þeim mun lægri verða greiðslur úr sjóðnum. Þetta er ágalli á fyrirhugaðri lagabreytingu. Hitt er þó kostur að lengra viðmiðunartímabil kann að sporna gegn misnotkun á sjóðnum, til dæmis með því að foreldrar flytji tekjur á milli tímabila. Eftir því sem viðmiðunartímabilið er lengra eru minni líkur á slíku.

Varðandi breytingar á tekjustreymi til sjóðsins vegur þyngst samkvæmt frumvarpinu að beina fjármagni inn í sjóðinn sem ella rynni til Atvinnuleysistryggingasjóðs. Enda þótt slíkt kynni að ganga um skeið hlýtur þetta að teljast áhættusöm ráðstöfun til lengri tíma litið. Ætla má að aukist atvinnuleysi frá því sem nú er, muni fjárhagslegum forsendum

Atvinnuleysistryggingasjóðs í voða stefnt innan mjög skamms tíma með þessari ráðstöfun. Hvatt er til þess að þessi breyting á fjáröflun til sjóðsins verði endurskoðuð að nokkrum tíma liðnum. Hvað það atriði snertir að beina tekjum Vinnueftirlitsins inn í Fæðingarorlofssjóð og setja þá stofnun á fjárlög, vill BSRB lýsa eindregnum mótmælum. Mikilvægt er að tryggja

fjárhagslega stöðu og sjálfstæði Vinnueftirlitsins og gengur þessi breyting þvert á það markmið.

Í tilefni endurskoðunar á þessum lögum vill BSRB áréttta þá afstöðu sína að tryggja beri öllum foreldrum réttindi til greiðslu sumarorlofs sem þeir ávinna sér í fæðingarorlofi. Fram hefur komið frumvarp um lagabreytingu sem lýtur að þessu og hefur BSRB lýst stuðningi við það, sbr. meðfylgjandi bréf frá 5. nóvember 2003.

f.h. BSRB

Svanhildur Halldórsdóttir